

ผลของการเรียนรู้คำบรรยายและเทคนิคการจดคำบรรยายที่มีต่อความสามารถ
ในการระลึกตามตัวนะและความเข้าใจของนิสิตปริญญาตรี

นางสาวอัญชลี เย็นจิตโสมนัส

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-610-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018223

i 14836592

THE EFFECT OF LECTURE LEARNING AND NOTE-TAKING TECHNIQUES ON
CUED RECALL AND COMPREHENSION OF UNDERGRADUATE STUDENTS

Miss Anchalee Yenchitsomanus

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Psychology
Graduate School

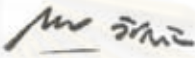
Chulalongkorn University

1992

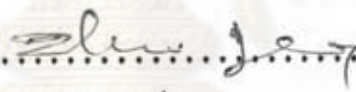
ISBN 974-581-610-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการเรียนรู้คำบรรยายและเทคนิคการจดคำบรรยายที่มีต่อความสามารถ
ในการระลึกตามตัวนะและความเข้าใจของนิสิตปริญญาตรี
โดย นางสาวอัญชลี เย็นจิตโสมนัส
ภาควิชา จิตวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ยงกิตติกุล
อาจารย์ ดร. คัคนางค์ มณีศรี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

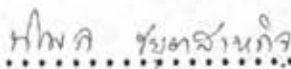

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. คัคนางค์ มณีศรี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรมล ชยตสาห์กิจ)

อัญชลี เย็นจิตโสมนัส : ผลของการเรียนรู้คำบรรยายและเทคนิคการจดคำบรรยายที่มีต่อความสามารถในการระลึกตามตัวนะและความเข้าใจของนิสิตปริญญาตรี (THE EFFECT OF LECTURE LEARNING AND NOTE-TAKING TECHNIQUES ON CUED RECALL AND COMPREHENSION OF UNDERGRADUATE STUDENTS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ชุมพร ยงกิตติกุล, อ.ดร.คัตนางค์ มณีศรี, 126 หน้า. ISBN 974-581-610-8.

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาผลของการเรียนรู้คำบรรยายและเทคนิคการจดคำบรรยายที่มีต่อความสามารถในการระลึกตามตัวนะและความเข้าใจ โดยการเปรียบเทียบการเรียนรู้คำบรรยาย 3 ประเภท ได้แก่ การจดคำบรรยายโดยไม่ทบทวน การจดคำบรรยายและทบทวน และการไม่ได้ฟังคำบรรยายแต่ทบทวนจากสมุดจดคำบรรยายของผู้อื่น และเปรียบเทียบเทคนิคการจดคำบรรยาย 2 วิธี ได้แก่ แบบเดิมและแบบเป็นรายข้อ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาจิตวิทยาสำหรับครู ประจำภาคปลาย ปีการศึกษา 2534 จำนวน 210 คน ซึ่งจำแนกออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 35 คน ด้วยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือการวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง แบบวัดซ้ำ 1 ตัวแปร (Three-way Analysis of Variance-Repeated measures on one factor) และการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยด้วยวิธีการของดูกี (Tukey's HSD Test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มที่จดคำบรรยายและทบทวน มีคะแนนความสามารถในการระลึกตามตัวนะสูงกว่ากลุ่มที่จดคำบรรยายโดยไม่ทบทวน และกลุ่มที่ไม่ได้ฟังคำบรรยายแต่ทบทวนจากสมุดจดคำบรรยายของผู้อื่น
2. กลุ่มที่จดคำบรรยายโดยไม่ทบทวน มีคะแนนความสามารถในการระลึกตามตัวนะสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ฟังคำบรรยายแต่ทบทวนจากสมุดจดคำบรรยายของผู้อื่น
3. กลุ่มที่จดคำบรรยายโดยไม่ทบทวน มีคะแนนความเข้าใจสูงกว่ากลุ่มที่จดคำบรรยายและทบทวน และกลุ่มที่ไม่ได้ฟังคำบรรยายแต่ทบทวนจากสมุดจดคำบรรยายของผู้อื่น
4. กลุ่มที่จดคำบรรยายแบบเป็นรายข้อ มีคะแนนความสามารถในการระลึกตามตัวนะสูงกว่ากลุ่มที่จดคำบรรยายแบบเดิม
5. กลุ่มที่จดคำบรรยายแบบเป็นรายข้อและกลุ่มที่จดคำบรรยายแบบเดิมมีคะแนนความเข้าใจไม่แตกต่างกัน
6. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทของการเรียนรู้คำบรรยายและเทคนิคการจดคำบรรยายไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ภาควิชา จิตวิทยา
สาขาวิชา จิตวิทยาการศึกษา
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C044722 : MAJOR EDUCATIONAL PSYCHOLOGY

KEY WORD : LECTURE LEARNING/NOTE-TAKING/CUED RECALL/COMPREHENSION

ANCHALEE YENCHITSOMANUS : THE EFFECT OF LECTURE LEARNING AND NOTE-TAKING TECHNIQUES ON CUED RECALL AND COMPREHENSION OF UNDERGRADUATE STUDENTS. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. CHUMPORN YONGKITTIKUL, Ph.D., KAKANANG MANEESRI, Ph.D., 126 PP. ISBN 974-581-610-8.

The purpose of this research was to study the effect of lecture learning and note-taking techniques on cued recall and comprehension by comparing three types of lecture learning :- take notes/no review, take notes/review notes, and absent self from lecture/review borrowed notes; and comparing two note-taking techniques :- conventional and linear. Subjects were 210 undergraduate students enrolled in a Psychology for Teacher course, second semester 1991, at Faculty of Education, Chulalongkorn University. Subjects were randomly assigned into 6 groups, 35 each. Three-way Analysis of Variance with repeated measures on one factor and Tukey's HSD test were used for data analysis.

Results showed that:

1. The take notes/review notes group had higher cued recall score than the take notes/no review group and the absent self form lecture/review borrowed notes group.
2. The take notes/no review group had higher cued recall score than the absent self from lecture/review borrowed notes group.
3. The take notes/no review group had higher comprehension score than the take notes/review notes group and the absent self form lecture/review borrowed notes group.
4. The group using linear technique had higher cued recall score than the group using conventional technique.
5. The group using linear and conventional techniques have no difference on cued recall and comprehension scores.
6. There was no interaction between lecture learning and note-taking techniques.

ภาควิชา.....จิตวิทยา
สาขาวิชา.....จิตวิทยาการศึกษา
ปีการศึกษา.....2534

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือของบุคคลหลายท่าน รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ยงกิตติกุล อาจารย์ที่ปรึกษา ภาควิชาการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต ได้กรุณาให้คำแนะนำทางสถิติและตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นรินทร์ แสงสวัสดิ์ ได้กรุณาอนุเคราะห์กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. ศักดิ์มงคล มณีศรี อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์และช่วยให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ด้วยความเสียสละ ประารถนาดี และห่วงใยต่อผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์ รองศาสตราจารย์ ไชยสิริ ปราโมช ณ ออยุธยา อาจารย์ ดร. กมลพร นันทิตยานนท์ และอาจารย์ทศพล สังข์ทิพย์ ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบคุณ คุณเอติวัฒน์ พรหมสา ที่ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำในการวิเคราะห์ข้อมูล และขอขอบคุณ คุณจันทร์ทรา จรพงษ์ คุณหทัยรัตน์ ผลาผล คุณจันทร์จิรา มุลเมือง คุณกรรณิกา เฉลิมกุล ที่เป็นกำลังใจและมีความช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยบริการสื่อการศึกษาและเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยอาคารสถานที่ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่อำนวยความสะดวกในการถ่ายทำวิดีโอเทปและจัดสถานที่ทดลอง และขอขอบคุณผู้ช่วยวิจัยทุกท่าน

ขอขอบคุณ บัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ออกทุนการวิจัยแก่ผู้วิจัย เป็นจำนวนเงิน 4,200 บาท

ขอขอบคุณ คุณเอธิศศักดิ์ อินทรประสิทธิ์ ที่เป็นกำลังใจและห่วงใยผู้วิจัยเสมอมา

ขอระลึกถึงพระคุณของ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้ความสนับสนุนด้านการศึกษา เป็นกำลังใจ และให้ความห่วงใยผู้วิจัยมาโดยตลอด และขอระลึกถึงพระคุณของอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
แนวคิดในการตั้งสมมติฐาน	16
ปัญหาในการวิจัย	20
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	21
สมมติฐานของการวิจัย	21
ขอบเขตของการวิจัย	21
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	23
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	24
2 วิธีดำเนินการวิจัย	25
กลุ่มตัวอย่าง	25
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	26
การดำเนินการวิจัย	31
การวิเคราะห์ข้อมูล	34
3 ผลการวิจัย	35

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 อภิปรายผลการวิจัย	54
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	62
บรรณานุกรม	68
ภาคผนวก ก	73
ภาคผนวก ข	122
ประวัติผู้วิจัย	126

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การจัดกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทของการเรียนรู้คำบรรยาย เทคนิคการจดคำบรรยาย และเพศ	26
2	ค่าอำนาจจำแนก และค่าระดับความยากของแบบทดสอบวัดความเข้าใจ ทั้ง 4 ฉบับ	30
3	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการ ระลึกตามตัวนะ จำแนกตามประเภทของการเรียนรู้คำบรรยาย เทคนิค การจดคำบรรยาย และครั้งที่ของการทดลอง	36
4	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการ ระลึกตามตัวนะ จำแนกตามประเภทของการเรียนรู้คำบรรยาย และครั้งที่ ของการทดลอง	38
5	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการ ระลึกตามตัวนะ จำแนกตามเทคนิคการจดคำบรรยาย และครั้งที่ของการ ทดลอง	40
6	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเข้าใจ จำแนก ตามประเภทของการเรียนรู้คำบรรยาย เทคนิคการจดคำบรรยาย และ ครั้งที่ของการทดลอง	42
7	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเข้าใจ จำแนก ตามประเภทของการเรียนรู้คำบรรยาย และครั้งที่ของการทดลอง	44
8	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเข้าใจ จำแนก ตามเทคนิคการจดคำบรรยาย และครั้งที่ของการทดลอง	46
9	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทางแบบวัดซ้ำ 1 ตัวแปร ของคะแนนความสามารถในการระลึกตามตัวนะ	48
10	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทางแบบวัดซ้ำ 1 ตัวแปร ของคะแนนความเข้าใจ	51

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ระบบประมวลผลข่าวสารตามแนวคิดของ Mayer	7
2	กราฟเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการระลึกตามตัวนะ จำแนกตามประเภทของการเรียนรู้คำบรรยาย เทคนิคการจดคำบรรยาย และครั้งที่ของการทดลอง	37
3	กราฟเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการระลึกตามตัวนะ จำแนกตามประเภทของการเรียนรู้คำบรรยาย และครั้งที่ของการทดลอง ...	39
4	กราฟเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการระลึกตามตัวนะ จำแนกตามเทคนิคการจดคำบรรยาย และครั้งที่ของการทดลอง	41
5	กราฟเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความเข้าใจ จำแนกตาม ประเภทของการเรียนรู้คำบรรยาย เทคนิคการจดคำบรรยาย และ ครั้งที่ของการทดลอง	43
6	กราฟเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความเข้าใจ จำแนกตาม ประเภทของการเรียนรู้คำบรรยาย และครั้งที่ของการทดลอง	45
7	กราฟเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความเข้าใจ จำแนกตาม เทคนิคการจดคำบรรยาย และครั้งที่ของการทดลอง	47

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย